

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Sykehuset Østfold HF
Postboks 300
1714 GRÅLUM

Deres ref
16/02140

Vår ref
16/1813-

Dato
27.05.2016

Klage over avslag på begjæring om innsyn i tvangsprotokoller ved Sykehuset Østfold

Helse- og omsorgsdepartementet viser til oversendelse av 18. mai 2016 av klage og saksdokumenter knyttet til begjæring om innsyn fra Verdens Gang i tvangsprotokollene med merknader ført av kontrollkommisjonen for 69 pasienter som var underlagt mekaniske tvangsmidler ved Sykehuset Østfold HF i 2015. Oversendelsen ble mottatt her 23. mai 2016.

I sitt avslag har Sykehuset Østfold lagt til grunn av tvangsprotokollene er en del av pasientjournal og at behandling av slike opplysninger ikke omfattes av offentlighetsloven. I sin oversendelse ber Sykehuset Østfold departementet om å ta stilling til om en pasientjournal omfattes av offentlighetsloven. På denne bakgrunn har ikke Sykehuset Østfold foretatt en konkret vurdering av om det kan gis innsyn i tvangsprotokollene etter offentlighetsloven.

Helse- og omsorgsdepartementet har vært i kontakt med Helsedirektoratet med spørsmål knyttet til ordningen med tvangsprotokoller i psykisk helsevernloven § 30. Hovedvekten av Helsedirektoratets merknader til bestemmelsen i rundskriv IS-2012-9 gjelder introduksjon av elektroniske protokoller. Helsedirektoratet har imidlertid opplyst at ingen av helseforetakene har tatt i bruk denne nye, elektroniske ordningen.

I dag er således ordningen med tvangsprotokoller for samtlige helseforetak at tvangsprotokollen i seg selv består som et fysisk papirdokument hvor opplysninger føres inn manuelt. I tillegg til selve opplysninger fra tvangsprotokollen fører faglig ansvarlig inn i den enkeltes pasientjournal, informasjon om blant annet opplysninger fra tvangsprotokollen,

nærmere begrunnelse for bruk av tvang og selve vedtaket. Selve tvangsprotokollen, hvor også kontrollkomisjonens merknader skal fremgå, består altså som et selvstendig papirdokument uavhengig av og utenfor pasientjournalen.

Tvangsprotokollen er et dokument som omfattes av offentlighetsloven, jf. offentlighetsloven §§ 3 og 4, samt departementets vedtak i sak 14/513 (Adresseavisa). Innsyn i opplysninger i slike tvangsprotokoller skal således vurderes etter offentlighetsloven.

På denne bakgrunn oppheves Sykehuset Østfolds avslag i sin helhet og saken sendes tilbake til Sykehuset Østfold for ny behandling, jf. forvaltningsloven § 34 siste ledd.

I sin oversendelse stiller Sykehuset Østfold spørsmål ved hvordan Helse- og omsorgsdepartementet kan være klageinstans dersom departementet ikke kan få tilgang til opplysninger som det bes om innsyn i, jf. deres brev av 18. mai 2016 side 3 øverste avsnitt. I den forbindelse viser departementet til Sivilombudsmannens uttalelse i sak SOM-2010-2557, som ble gitt etter departementets vedtak i den refererte sak 201104282.

Dersom avslaget opprettholdes, etter en konkret vurdering av hver enkelt tvangsprotokoll, ber departementet om å få oversendt alle dokumenter i saken, inkludert de aktuelle tvangsprotokollene. I den forbindelse viser departementet til Sivilombudsmannens uttalelse i sak SOM-2010-2557.

I denne saken har det ikke vært nødvendig å vurdere om pasientjournaler omfattes av offentlighetsloven da tvangsprotokollene eksisterer som uavhengige og selvstendige dokumenter. På bakgrunn av denne og andre klagesaker oppfatter departementet at Sykehuset Østfold og flere av helseforetakene ønsker en rettslig avklaring på om pasientjournaler som sådan omfattes av offentlighetsloven. Departementet noterer seg de synspunkter som Sykehuset Østfold fremmer i oversendelsen av klagen og vil komme tilbake til Sykehuset Østfold på dette punkt.

Med vennlig hilsen

Siv Wurschmidt (e.f.)
avdelingsdirektør

Lise Berntsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi: Verdens Gang v/ Mona Norman
Helse Sør-Øst RHF